

DIVULGADOR
QUINZENAL
DE LITERATURA:
I ART: GIRONA

El saber am l' ignorancia, el sen-
timent am l' insensibilitat, estaràn
eternament en pugna, i res val qu'
el sabi i l' artista plorin per la con-
ducta que 'l vulgue 'ls guarda. Nà-
xer artista ò sabi, vol dir nàxer
desgraciat.

Narcis OLLER.

“La Papallona“.

Núm. 28.

Any II.—15 Mars, 1903.

LE MARCHAND DE POISON

En altre article publicat a VIDA, titolat, "Lo medi ambient i l' art literari", en demostració de que no es aquest el transformador social, com preté certa escola, dèiem que la ciencia te una influencia grandiosa en la literatura actual; citàvem diverses branques científiques que havien tingut aplicació en el camp literari i acabàvem confesant que si bé de la facultat comparativa del autor literari poden brollar reformes socials, no son aquestes tant radicals que operin una transformació absoluta en l' ordre que s' establexen.

Particularisém més la qüestió i circunscribim-se a una obra que está fent verdader furor a Fransa, tant per ses conseqüències d' un ordre moral-social elevadíssim, com per la esfera en que 's mou.

S' ha de parlar clar. Es una veritable llástima com d' aquest brillant estol d' escriptors catalans joves, no surgex la afició al estudi de escoles, genres, estils, tendències i obres literaries, fonamentantse científicament, per llensarse després a lo que Ruskin anomenava *funció literaria per ecscelencia*, axò és a la crítica, i conseqüent discussió. D' axò prové, que no trovant els literats ningú que 'ls deturi, dexen volar lliurement l' imaginació, sense preocuparse de la part científica que deu brillar en tota obra literaria, de lo cual en últim resultat surt l' abundancia de descriptistes i l' escasejament de ferms literats. No passa axís en altres països. Comparar després de minucios estudi, eczamen intern de facultats, conexement del medi ambient en que viurán ses obres, son funcions que acompanyen als literats científics que amb ajuda d' una base ferma aspiran á la transformació social.

Un d' aquestos, es Georges Ohnet, l' autor que ataca am ferma valentia el materialisme en "Le Docteur Rameau", que combat la tirania del diner en "Inutile Richese", les desigualtats socials modernes en "Le Brasseur des Affaires" i en "Crepuscle".

Tots aquestos llibres, figuren en les llibreries dels *gourmets* de la literatura, a Fransa, Alemanya e Itàlia. Sols

aquí no 'l conxém. La potència de son privilegiat enteniment, havia sofert un eclipse; durant molt temps, son nom comensava a desaparèixer dels catálecs anyals de les llibreries parisenques... "Le marchand de poison", deté als caminants dels *Boulevards*, devant els aparadors a primer d'any. i Georges Ohnet, torna a ocupar son soli, i es actualment proclamat com un dels prínceps literats moderns i fundador de la escola anomenada *burgesa*. Nom d'escola, estrany a primera vista, quin lema es: *el primer respecte del home, deu ser envers la fortuna adquirida pel treball*.

Ohnet no 's limita a presentar-nos mes o menys realment l'ambient en qué 's desenvolupa la classe mitja, sinó que l'estudia amb ample esprit reformista, alaba ses virtuts i ecze-cra sos vicis, aplaudex ses honrades iniciatives i resol mil problemes, per que dita classe aparengui netament moral. Aquest es l'aspecte que desenvolupa Georges Ohnet en sa darrera producció. L'estudi complert del alcoholisme, el trovem en sos capítols, el medi de combatre aquesta plaga social, porta al autor, a fer de dit punt, un estudi científic propi d'una Acadèmia de Ciències ò de Medecina. Al mateix temps, els personatges de son *roman*, de rellèu, viuen, se mouen, canten am l'alegria del despatx de al-cools, com ho fa 'l marchand destilador, i 's retorsen en convulsions espantoses, com en la mort dels seus fills al-coolisats complertament. El pare d'aquestos desgraciats, es castigat, *pro què hi fá! es immensament ric*.

L'obra respira un ambient sá, per la finalitat que perseguex l'autor; pro a quants pensaments reformistes no 's presta la presentació d'aquet cas patològic social!

RAFEL GAY.

AL BON AMICH D. EMILI SAGUER EN LA MORT DE SA FILLETA

*Al jardí del vostre cor
Hi va naixer una flor
tot hermosura.
Eixa flor ja s' ha esfullat;
Lo destí l' ha colltorsat
per desventura.
Empro aixuga lo teu plor,
Fes que minvi el teu dolor
esposa mia;
Puiig qui sab si al nostre fill
L' esperava algún perill
quan grand seria.*

*Are el fruit de nostre amor
Entre els àngels del Senyor
felis disfruta.
¿Perqué donchs hem de plorar
Si a la fi el podrem trobar
de nostra ruta?
Cesse donchs lo teu penar,
Vida meva, has de pensar
que nostra filla,
Es al cel gosant de Deu;
Que son sufrir ha esset breu;
ja no perilla.*

J. FONT Y FARGAS.

VISIÓ NEGRA

Clarejava. Era die de festa, i la campana feia 'ls focs acostumats per a senyalar la missa matinal. Boi embolicat fins a les orelles, perquè 'l fret apretava, vaig travessar la plasseta i cap a l' esglesia falta gent. La claror somorta i vergonyosa del die naxent lluitava am les ombres que s' anaven aclarint i esboirant, dessarrapant-se dels altars laterals i del Major, dexant apercebre alguna qu' altra fesomia dels sants envellits d' aquella esglesia. L' escolà anava encenent els ciris, la gent anava arriuant pausadament, els homes posant un genoll a terra, quedantse tot-seguit drets aprop les piques de l' aigua beneita. Les dones, com és costum, agenollantse més estona, i sentades després més aprop l' altar, xiuxiejaven els acostumats precés.

Surtia 'l capellà revestit amb els ornaments sagrats. De promte, arrencà del cap-de-vall de l' esglesia un xiu-xiueig,

que s' aná ecstenent esglesia amunt, acompanyat d' una movedissa de caps que 's giraven instintivament com moguts per una corrent ecstranya. A la claror feble del die i dels ciris del altar, vaig poguer distingir forsa les dues dones que havien entrat tot just, quedant-se arraulides en un recó, sota la trona, agenollades. Elles eren la causa d' aquella commoció general, perquè, totes les mirades varen dirigir-se a n' elles, i al passar totom les hi feia pas am cert respecte i mirant-les qui am cara de commiseració, qui am la mitja rialla burlesca als llavis, qui tot colzejant al del costat, etc... Coses de poble, vaig pensar entremi, pro la curiositat em picava i vaig ficsarme be en aquelles dues dones que estaven agenollades amb el cap-jup, inmòvils, com dues estátues. Qu' eren mare i filla, no calia pas dup-tarho, perquè la cara ho deia. La més vella, d' uns quaranta anys, era forsa enmorenida, i alguna arruga li enlletgia la cara. Duia caputxa negra com negre era tot el vestit que duia, igual que la més jove, la filla segurament, que vestia am certa elegancia, cobejantli son cap, airosa però grave-ment una mantellina. La noia, semblava d' uns vint anys, era pàlida i forsa magra, però esbelta de cos.

I allí permanexien agenollades totes dues sens moure 'l cap, sens fer la mes petita acció.

Acabada la missa, vaig esperar fora l' esglesia, fent colla amb els curiosos que feien els comentaris d' aquella aparició.

Escoltant, escoltant, se 'm desfeu l' enigma del cervell, i 'l negre pressentiment que hi niava s' aná desemboirant. Un afecte estrany de commiseració i profunda melangia se m' arrapà al cor, aquelles dues dones m' interessaven no sé com i les paraules dels curiosos em donaven tristesa.

—Tu,—deia l' un—les has vistes? per fi han vingut al poble.

—Vatua—responia un xitxaret-lo—fan una cara de po-mes agres.

—Tal te faries, Sipia.

—A ne mi 'm fa llàstima, Gori.

—A ne mi no que no me 'n fa, noi. Perquè la feia.

—Aquesta es la cosa.

—I ell? i ell?

—Qui sab... qui sab... desgraciada noia.

—I tan maca—feu un jove d'aspecte mes civilisat que 'ls de la corrua, tot movent el cap amunt i avall, i am les mans a la butxaca.

—Mírate-les.

En efecte, sortien elles, *aquelles, aquella* noia, acompanyada de sa mare.

Passaren, am la vista baxa, llagrimejant la noia, enrogida per la mes crudel vergonya, i sense dir res la mare.

Un silenci respectuós lligà totes les llengües, i totes les mirades malicioses ò llastimoses es clavaren en aquelles dues dones que varen passar pel meu devant com una visió trista que m'afectà profundament l'ànima.

ANTONÍ VIVER.

LA VIOLETA

*En el mitj del bosc—nax arrán de soca
i al exirne 'l sol—ab sos raigs la toca
cuan en sent remor—tota tremolose
sota el vert fullam—jau arraserose.
L'estrelleta n'es—de la Primavera
de les altres flors—dolsa misatjera,
cuan algú la cull—tota sola plora
i es que sens orgull—lo seu bosc anyora.*

.....
*La violeta n'es—la flor mes senzilla...
i en el mitj del bosc—li plantá Maria.*

LLUIS MANAU AVELLANET.

Barcelona, Mars 1903.

UNA NIT DE VETLLA

Anava a tercer any de Teologia i entre nosaltres, els companys de curs, hi regnava aital concordia i harmonia (sens volguer dir per axò qu' avui no sigui axis) que talment semblavem un sol individu. Lo que volia l' un ho voliem tots, poguent dir que havíem conseguit la tan remembrada solitaritat de que tant se parla en nostres dies. Doncs be: un individu del nostre curs, petitoi pro ferreny, barbasserrat com ell sol i escolá de canonge per a mes senyes, tingué la desgracia de caurer malalt, am lo que fou arribada l' hora de donar mostres positives de la nostra solitaritat. I aqui es d' advertir per si algú no ho sabía, que els escolans de canonge tenen un punt de semblansa am les xibeques: dormen i fan vida comú en el campaná.

La malaltia de nostre amic, que era al principi de cuidado, si be no 's conservá molt temps en ex periodo critic fou no obstant més llarga que una cuaresma, puig durá prop de dos mesos. Reunirem consell amb aquex motiu i el resultat va ser que, necessitant nostre condexeble una persona pera vetllarlo durant la nit, i no volguent consentir que 's pagués res en ex sentit siguent tots nosaltres aptes per axó fer, convinguerem en establir una vetlla per torn de dos en dos.

* * *

No recordo pas quin dia era (millor diré, quina nit), pro se que estavam en el mes de Febrer i feia un vent molt fort i humit que més tart axecá pluja. El torn de la vetlla 'm tocava, i per primera volta en ma vida me n' anava a fer d' *hermano* de Sant Joan de Deu, no en una casa de beneficencia, sinó (cosa rara), en el campaná de la Catedral, junt amb el meu company en Joan Tusell, que estic cert també de que no se n' havia vist mai de mes fresques. El malalt, gracies a Deu, no inspirava ja cap mena de cuidado: estava cuasi be en la convalecencia i solzament devíem estar alli durant la nit perque continuava prenent medecina en hores determinades. Deia doncs, que anavem en Tusell i jo a passar una nit mitj en cel i mitj en terra. Per ajudar-nos a passarla ja duiem estudiat el sistema: en Joan porta-

va dues butifarres de parol i una botella de vi del Priorat que ranciejava, i jo també com a mida preventiva una barra de pa de tres lliures i una llauna de sardines. Cal fer notar que no estavem pas encare en la cuaresma.

Arribarem a la porta del campaná: truquém i al cap de poc ja 'm veig en Serra amb una llumanera del segle setze, que perdent per un moment la habitual serietat ens vá esclatar una rialla franca i estrepitosa de tal manera que cuasi be 'ns hauria enciamat les sabates am l' oli de la llumanera.

—¿Qué teniu po de seti?—va dirnos en Serra boi fent esforços pera contenirse.

—No tant—respongué el meu company—pro si es molt llarc un dia sense pa, com diu l' adagi, jo crec qu' una nit ho seria el doble.

Ens feu pujar l' escala de cargol i a mitj campaná el nostre guia 's detingué i obrí una porta: era la porta de nostre habitació.

L' amoblament senzill: una taula de menjar, un brasé com una fornal que necessitava mitj sarrió de carbó per arreglarse, una caxa antiga i poques cadires.

En Burch (l' escolá major) va rebre 'ns també rialler: ens feu pendrer colació del aposento i va acompanyarnos amb el malalt que jeia en lloc proper.

L' Aubó (el malalt) ancara riu; jo no se si 'n tindria gaires ganes pro no va poguer menos a la vista de les provisions referides. Penso que li traguérem mitj mès de malaltia am les rialles que li ferem esclatar durant el rato de nostra visita.

* * *

En Serra, que tenia 'l seu aposento a l' altre costat de la Catedral, sobre la sacristia dels canónge o encim dels claustres per la part que mira a Montjuic; ans d' anarsen a descansar volgué oferirnos la *casa* per si entre nit ens convenia alguna cosa, i per camins deserts i foscos com gorges de llop que no bastava a desllindar la poca claror de la llumanera ens conduí al lloc referit. L' aspecte de tantes escales, corredors i caminets ecstranys, em feien l' efecte d' aquells castells encantats de goges i fades, que s' han de

desencantar amb una nit de vetlla en llur recinto, i cuasi m'inspiraba basarda l'ecstranya quietut i soletat de la casa de Deu, quant passarem prop dels finestrals interiors de l'esglesia en quina llambregaven com ulls misteriosos algunes llánties enceses. Després de mitj quart de caminá siguerem al aposento de 'n Serra, havent passat primerament un tros al aire lliure: tant lliure que poc ens dexa a les fosques.

Am prou feina passarem revista del quartuxo, quant ja 'ns sortí en Serra amb el seu fiscorn lluent com la llumane-
ra que portavem, fentnos sentir algunes notes soltes que en la quietut de la nit se perderen lluny... molt lluny...

Allavors entenguerem l'empenyo de nostre amic de que visitessim el seu *bufet*, puig seria principalment pera ensenyarnos el seu potent *bufet*.

Era de consegüent un empenyo artistic.

* * *

Tot reposava. Sols les xibeques dexaven sentir de tant en tant llur accent de tristesa, i el rellotje de la torre marcava el temps sobre nostres testes am calmós tic... tac..., semblant a les passes del Pare gegantás que 'm ponderavan en les rondalles de ma infantesa.

L'aspecte del aposento, 'm feu recordar de moment una cosa bastant diferenta: semblava que 'm trobava a bordo i que 'l vent feia cruxir els pals del meu barco, i la matexa ventada xiulant per les portes i finestres que sens ordre ni concert voltaven l'estancia 'm figurava el remor de les aigues del Occeá. Les cordes de les campanes que creuaven l'aposento, les prenia per les cordes que baxavent dels pals i mastils; i el quartuxo de 'n Burch, que teniem a la vora i de quin sortien uns roncs semblants a una tórtola bosquetana, me semblava talment el camarot del capitá del barco.

Després ja 'm vaig anar conformant am la realitat de les coses.

A n' en Tusell penso que li passá una cosa semblant: durant el poc rato que estiguerem muts i silenciosos es casi segur que la sua pensa divagava lluny del terreny de la realitat per quant va dirme;

—Aquest castell es inecspugnable... ¡Quins murs tan ferrenys!

Vingué a traurnos de nostre ensopiment el disparo del rellotje que avans de tocar els quarts parexia que 's despengés del fumatsostre. Com no se 'ns avia advertit, ferem un instintiu moviment de sorpresa, mes al moment ens reponguerem: baxaven les deu, i junt amb elles, els contrapesos del rellotje.

ROSSENDO FORTUNET I BUSQUETS.

(Acabarà).

FARUM D' IMPREMPTA

ORÍGEN DEL CATALÁ.—EL DANT ESCRIGUENT EN CATALÁ.—REBUT D' UN LLIBRE.—LA EDUCACIÓ.—ELS PENSIONATS.—L' HERENCIA PSICOLÓGICA.—PERIÓDICS REBUTS.

La obreta de Sr. Alavern, titulada, "Lo Catalá ¿es idioma ó dialecte?" es notable per sa erudició, importancia i bon sentit.

De primer entuvi sembla que te de estar mancat d' interés un treball endressat a posar en clar una qüestió xorca i de cap profit, segons confessa ingenuament l' autor desde que pren la ploma. Mes apart de la utilitat indirecta que reporta en profit de les lletres i de la causa de Catulunya el suscitar questions romàntiques, quan se fa per a eezalsar i defensar les nostres coses; el llegidor hi trovarà en el llibre de que parlem un estudi detallat de la trascendencia de la *llengua* catalana, com la bateja am sòlits fonaments el Sr. Aladern.

Ja varem remarcar dies enrera el capítol endressat a fuetejar els sabis (?) que boi portant sota tàlam l' idioma oficial, rebaxen i desajecten els *dialectes* regionals.

Aconsellem la lectura del capítol III, a ont es tracta del origen i formació de nostra parla a n' als que, —ficsats en la semblansa del català amb el llatí i traguent documents micstes d' amdos llenguatges, en quins sigles a travers va espurgant s' hi el llatí i enrodonint s' hi el catalá —tenen per cosa de fè que aquest es fill llegitim del llatí. En ell l' autor, defensa am bon criteri que "La nostra llengua, nascuda a las voras del Mediterrá al mateix temps que la llatina, va desenrotllantse y unificantse a través dels sigles, desafiant victoriosa l' influencia de conquestes quatre ò cinch vegades seculars que diferents pobles exercixen sobre la nostra terra. De cada escú dells pren alguna cosa: del

llatí, del alarbb i del castellà, mes en lo fons permaneix hermós, clar y enérgich, lo bloch inalterable de la nostra llengua catalana". Que passés aquella teoria quan s'estava tan endarrerit de filologia i de ciències gramaticals; quan fins un estudiant de primera volada s'atrevia, coneguent la semblansa entre una paraula de casa y sa corresponent de la llengua sabia, a formar etimologies. . paciència; però avui que la crítica ho passa tot pel cedàs, que s'eczigex bon tros més en aquestes matèries, no trobem pas la raò d'aital procedir. Per nosaltres la teoria més fonamentada sobre l'origen del català es la demostrada per l'autor del llibre de que parlem.

Com a documents comprobatus de la antiguitat de nostra llengua, cita el Sr. Aladern el conegut epitafi.

*Assi jay lo coms Bernat,
fisel credeire al sang sagrat,
que sempre prud' hom es estat;
preguem la Divina bondat
que aquela fi que lo tuat
poscua son arm' aver salvat*

escrit en el sigle nové, i 'l Jurament de Strasburg: "Pro Deus amor et pro christian poblo etc." jurament que vindica conciensosament pel català.

Després tracta de l'ecstensió de les terres de Llengua catalana, i de l'unitat de la literatura nostra en temps dels trovadors. En el capítol en que desenrotlla el segón d'aquets assumtes, retrèu un fragment del "Purgatori" de l'inmortal Alighieri, escrit en nostra parla:

*Tan m' abelleis vostre cortès deman
qu' ieu no 'm puesch, ni vueil à vos cobrire;
I eu soi Arnaut, que plor e vai chantan, etc.*

Acaba aquet treball amb un resum clar de la materia ecsposada i que volem transcriure, perquè te de caure com una bomba entre aquells qu' anatematiza el Dant, com diu l'autor, i que per disort son molts ancara en nostra patria i en la ciutat tres voltes immortal i a pnt de ser-ne quatre per raò d'una célebre *Asociación Literaria*, de pernes enlaire avui per avui. A n' els *fac-totums* d'aquesta acadèmia els proposem la lectura de l'obra que donem a conèxer; per fels' h denteta vegin la conclusió i sabrán quines idees tan *subversives* patrocina un home pensador i erudit:

"¿Com pot ser lo català fill ò dialecte del castellà, portantli dos sigles de ventatja segons documents autèntichs, tan en sos primitius fragments d'escriptura com en son cultiu literari, y haventli donat moltíssimas paraulas pera sa formació? Si alguna relació de parentiu te la nostra llengua ab la de Castella, no seràn segurament los devers que obligan y s'han de pagar dels fills envers la mare, sinó aquells que dignifican y s'han d'agrahir de la mare envers del fill".

A manera d'apèndics, es dona notícia concisa dels dialectes catalans, am mostres de cada un d'ells. N'hi ha algùn entre aquets dialectes p. e el *gascó* que no sabriem pas com arreglar-ho per a avenir nos, despres de la lectura del fracment qu'ens en oferex, am lo que sosté el notable gramàtic M. Grandia, de que la llengua catalana presenta am prou fèines dialectes iniciats.

Un llibre d'aquesta mena ha menester més conexements del que pot lluir un-hom. per a ser judicat com calia; però axò, i el no lleurens un detingut eczàmen, ferà que nostres llegidors es donguin per satisfets presentantlos-hi, com presentem, una síntesis del metex.

—Amb una endressa a nostra redacció, havem rebut el llibre de poesies “Violes”, del poeta guixolenc en Calzada i Carbó. Còm que amb el tomet se 'ns presenta un jove que fa sa entrada *solemne*, que podriem dir, en el camp de les lletres catalanes en volem parlar d'aquestes poesies primerenques, una mica a la llarga: axís es que escassejantnos el temps,ensem ocupar-nos-en en el nombre vinent, si a Deu plau. Rebi l' autor grans mercès per sa atenció i visqui molts anys!

—M. Frederic Clascar, acaba de publicar en *La Veu de Catalunya*, un article, en quin es dona un resúm, escrit am claretat, de la obra del notable Pedagog en Nicolay, traduïda del francès al castellà per en Garcia Llansó, i titolada: “Los niños mal educados”. Els conceptes ecsposats en l' esmentat article son ben dignes d'esser meditats i estudiats: ens dol no poguer-lo oferir sencer a nostres llegidors, per raò del poc material que pot enquibir-se en nostre quinzenari; pro, si res més no, en reflecterem fidelment quelcom en nostre petit cinematògraf de *premsa*:

“¿Com se fomentará l' element positiu y homenívol, y s'aflebirá la lley corruptora y bestial que neix arrán mateix de la primera?”

Dos remeys, senyala en Nicolay, igualment necessaris. Negatiu l'un; positiu l' altre. Abstenirse i obrar.

Abstenirse els pares de tot lo que pugui servir d'adob a la mala lleavor natural de l'infant. Sembla rés aixó, y és gairebé tot el secret de la bona educació.

Abstenirse és una feina greu y pesanta, perque demana un deixoniment continuu del sentiment y dever paternals; sentirse pare a totas horas; caminar sempre devant sí mateix y darrera el fills.

El segón remey és positiu: obrar.

Aquí's pladejan la sobiranía y el govern dos sistemas: el de l'autoritat y el del sentiment.

En Nicolay está pel primer, és a dir, pel de l' autoritat.

La rahó convens.

L'autoritat fracassada té un recurs últim: el sentiment. Si'l sentiment fracassa, no té ja'l recurs de l' autoritat. El sentiment cria noys consentits, y refractaris a tota regla y a tot dever. La autoritat educa y forma homes de caràcter, consistents y iguals a sí mateixos.

El sentiment, per lo mateix que és expontani y lliure, desperta y fomenta l'orgull dels drets, sense'l sentiment del dever. Es, per lo tant, disolvent.

L'autoritat, reglamentació forta y rígida del esperit, desperta y fomenta'l sentiment del dever, tot afirmant l'ordre gerárquich y el principi d'autoritat. Es, donchs, un lligám y una forsa cohesiva.

Ja compreném que sentiment y autoritat no poden separarse, com indisoluble és el matrimoni; però, malgrat aixó, l'autoritat ha d'esser l'eix del sistema educatiu, l'arbre mestre de la família ....

Y ¿a quina edat ha de comensar la educació? A l'edat dels bolquers, en el mateix bressol.

¿Tan petit? Aixó mateix. Després no s'hi és a temps. Als tres anys, ja pot dirse que'l noy té la planeta senyalada, y revela en petit lo que será més enllá. Solzament en aquesta edat és aplicable ab éxit el méto-de autoritari den Nicolay“.

Després es parla de la qüestió dels pensionats. Diu:

“¿Convé y es prudent deixar la educació dels fills a un internat o pensionat? Tant en Vives com en Nicolay responen que nó, porque'l noy en un internat pert l'amor de família, no viu a l'escalfor vivificant de la llar y corre perill de malmetres ab la munió de noys de tota edat y condició que s'hi acoblan.

Altra rahó. A la curta o a la llarga el noy obrirà'ls ulls y llegirà moltes planas del llibre de la vida, fins allavoras ocultas a la seva ignoscent mirada. Ara bé. En l'internat o pujará 'l noy com un ángel y llavoras a la eixida del colégi se desponcellará violentament la seva ignocencia, o bé obrirà'ls ulls abans d' hora per la malicia acumulada dels companys de pensionat, y en aquet cas la perdició moral és inevitable. Aquet últim extrém és lo regular. Hi há internats passadors, diu en Nicolay, però ben bons, cap.

L'instrucció a classe, l'educació a casa. La mitja pensió realisa aquet lema, puig ella respón a n'aquestas duas exigencias intelectual y moral, instructiva y educativa.....

Els internats son pera'ls noys que son orfes... en vida dels pares“.

—El quinzenari *Catalunya*, núm. IV, conté interessants treballs en prosa i vers; merex notar-se l'article primer en quin s'ataca la doctrina dels *criminalistes*, que investigant en els anals de les famílies de molts criminals, si troben en elles una munió de membres corromputs, deduint d' axò, que la perversió dels homes es hereditaria. Amb molt bon sentit respón l' Alier, que axò prova solzament que dintre un ambient com el que 's té de respirar per forsa al sí d' aquestes famílies, ño es estrany que s' encomini el mal moral: ans que un fatalisme intern vé a ser el fenómen un resultat de l' ambient, de l' eczemple. L' article està escrit am trassa i es notable per la bona i transparent presentació de les idees.

En el metex nombre, s' inserta una poesia “Quinta d' arrabal“, original d' en Carner. L' estil es el que tenim ben definit en aquest autor: presentar la poesia am ses vestidures naturals, i am certa dossis d' humorisme en la *forma*, que us fa entrar més els assunes que arrapa la ploma d' el jove escritor. I ara, no 's cregui que 'ns agafem amb un ferro ruent, per a fer *bombo* a n' en Carner: llensem solzament la guspira de criteri que 'ns ha brollat de la lectura de l' esmentat treball, i

les ganes que tenim de que s' estudiï una personalitat literària tan simpàtica i original entre la gent de ploma de la nova fornada. La poesia va il·lustrada per nostre bon company en R. Masó.

—Hem rebut també en nostra redacció: *Catalunya-Paris*, nombre 2, corresponent al passat Febrer, a ont hi firmen autors acreditats.—*Patria*. del més de Febrer, en quina revista hi figuren bons grabats, un article a la memoria del malaguanyat Vayreda, am una prosa d' aquet.—*L' Art del Pagés*, amb un article titolat "La llengua castellana en els periòdics agrícoles.—*La Costa de Llevant*, etc.

Lo Geronés, no sabem per quin motiu, no comparex a casa.

—*Pel & Ploma*.—Hem rebut el nombre corresponent al mes de Febrer de la important revista quins grabats son reproduccions de quadros i dibuxos d' en Feliu, d' en W. Degouve de Nunques i d' en Rusiñol, junt amb els retratos fets per en Casas dels dos primers i del doctor Pittaluga; axò fa que junt amb el tecst que també es escullit sigue l' esmentat nombre un dels que més sobresurten entre els notables que te per costum publicar la distingida revista catalana.

J. MONTSERRAT.

NOSTRE CONCURS

Composicions rebudes fins avui.

- 40.—Remors d' onades L.: *Impresions*.
- 41.—Nota de ciutat L.: *D' un aplech*.
- 42.—Violeta L.: *Morta d' amor*.
- 43.—Mitja-diada L.: *Xafagor*.
- 44.—Discurs d' overtura sobre l' importancia de la Historia. L.: *Historia testi temporum* etc...
- 45.—La Desfeta. L.: *A la bona de Deu*.
- 46.—Lo cant del verdum. L.: *¡Qu' es dols!*
- 47.—Després de temps, L.: *Es com avans*.
- 48.—¡Quina vivor! —L.: *¡Y tal!*
- 49.—Intima. L.: *Ella y Ell*.
- 50.—Nota trista.—C.: *El daurat papelló*.
- 51.—La Llengua Catalana. *Sonet*
- 52.—¡Reys! L.: *Contrast*.
- 53.—Flors. L.: .... *que com pom de flors desfullas*, etc.
- 54.—Forana. L.: *Santa rutina*.
- 55.—Las duas estátuas. *Simil*.
- 56.—La oració. C.: *Tot lo infern en pes*.
- 57.—A un rossinyol. L.: *Misatje d' amor*.
- 58.—El Salt del cingle. C.: *El sol queia*, etc.

- 59.—La ma terrible. L.: *Qui mal fa mal reberá.*
 60.—L' apostol. L.: *Santa poesia.*
 61.—Desil·lusió. L.: *La desgracia es per l' ànima mestra de gran-
 desa.*
 62.—La Caritat. *Rondalla inédita.*
 63.—La tortra d' or. L.: *¡¡Conteula!!*
 64.—Las bodas del rossiynol *Rondalla.*
 65.—L' art. L *Sempre.*
 66.—Desde Esclavitut a Autonomia.
 67.—Fruit que no madura. *Il·lusions de joventut.*
 68.—Planes sentides. L.: *Los arbres cantavan.*
 69.—Melangia. C.: *Quan per les nits, etc.*
 70.—Llàgrimas montanyencas. L.: *Visquèu molts anys*

La gent de la ploma solen esser gent descuidada, atenguent axo i a les supliques d' alguns que desitgen concorre a nostre Concurs i no hi han sigut a temps, aquesta redacció ha acordat allargar el plasso d' admisió de composicions fins l' últim dia d' aquest més.

Pregem a tothom en general i als nostres companys en particular fasian tots els medis perquè dita pròrroga sigui coneguda.

El secretari del jurat, *Francisco Viver, prévere.*

ESPIGOLANT. -- CRÓNICA

La Rierada de Arenys de Mar desitjant rëndir un tribut d' homenatje al malaguanyat mestre del Catalanisme el Doctor Robert i apropanse el primer aniversari de sa sentida pérdua, convida á tots els conreuadors de nostra parla que concorrin al concurs que ha obert; en el que oferex un premi consistent en un eczemplar de la Historia de Catalunya, per en Víctor Balaguer, en molt bon estat de conservació, a la poesia que millor enaltexi la personalitat política den Bartomeu Robert y un altre de 25 pessetes en metálic que 's donará al mellor treball en prosa, en forma d' article, propi per publicarse en *La Rierada* sobre el matex tema ecspresat.

Els trevalls poden enviarse fins el dia 28 d' aquest mes.

L' important establiment tipogràfic i editorial "L' Avenç" ha publicat els dos volums primers de la biblioteca económica catalana, destinada a donar a conixer les obres mes notables d' escriptors nacionals i estrangers.

Es molt d' alavar l' esmentat proposit, ja que degut al preu reduit de cada volum (0'50 ptas), podran proporcionarsen fins la classe mes

pobre, que en tot i això no hi manquen veraders aficionats a la literatura.

El primer volum, "D'aquí i d'allà" està compost d'escullits treballs en prosa del célebre escriptor en Santiago Rusiñol. Entre els articles continguts en el llibre, son dignes d'esment "El pati blau", "Els caminants de la terra", "El cavall den Peret" i "Recorts d'estudi".

El segon volum "Contes" de Tolstoi traduïts per en Casas-Carbó no l'hem llegit encare, si bé el nom de l'autor ja ens diu per endavant que tal ha d'esser l'obra.

Els dos volums que son impresos i presentats am molt bon gust consten d'un centenar de planes cada un.

Segons hem sentit a dir, dintre poc aparexerá en aquesta ciutat, un nou setmanari catalá-tradicionalista redactat per alguns joves estus-
siastes.

Sembla que la Junta organísadora dels Jocs Florals, s'ha desensopit i trevallará de ferm per enllestir els treballs d'organísació que tant temps tenen en projecte. Deu ho fassi.

VIDA PUBLICACIÓ QUINZENAL DE LITERATURA I ART

Sortirá el 15 i 30 de cada mes

Preu de suscripció. Mitj any, 2'50 Pts. Se paga per avensat

NÚMERO SOLT 20 CENTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SANTA CLARA, 4-3.er

SE VEN A GIRONA —En les llibreteries de J. Franquet i F. Geli i
Administració d'aquet periòdic.

A BARCELONA.—En la llibreteria de A. Castells, Portaferriassa 16 i
Kioske "El Sol".